

AFRICA

Nieuwsbrief Nr 17 december 2017 (de laatste)

Goh, de tijd vliegt toch echt wel. Dit mag dan het land van pole pole zijn (langzaam aan), maar het lijkt wel haast gisteren (nou vooruit, eergisteren) dat ik in dit land aankwam en alles moest gaan uitvinden. Maar het is toch al echt weer vier jaar geleden. Nog even en dan mag ik

Laatste groepsfoto SMA Lay in Tanzania

weer aan de omgekeerde cultuur shock geloven (en geloof me die is veel heftiger,

want je gaat terug naar je “eigen” land en verwacht dus dat alles vertrouwd is, maar je houdt geen rekening met het feit dat het leven niet stil heeft gestaan en dat je zelf ook veranderd bent). Al het afscheid nemen is achter de rug en nu is het inpakken geblazen.

Laatste groepsfoto Upendo Daima

Regelmatig heb ik de vraag gekregen “wat ga je daar nu eigenlijk doen” of “waarom ga je daar heen”. Hele goede vragen denk ik. Het eerlijke antwoord: ik weet het niet. Het was een heel sterk gevoel dat dit was wat ik moest doen, dat dit mijn pad was.

Ook zijn er wel mensen geweest die gezegd hebben, “oh je gaat om de mensen daar te helpen (te ontwikkelen)/om ze iets te leren”. Maar dat geeft toch een verkeerd beeld. Net alsof WIJ het beter zouden weten dan ZIJ. Volgens mij ben ik hier om samen iets te leren, ik van hen en zij van mij. En soms wordt de uitkomst van de som 1+1 dan opeens 3. Mensen die hier komen om eens even te gaan vertellen hoe het moet, die komen van een koude kermis thuis. Misschien luisteren mensen wel even naar je, maar op het moment dat jij weg bent gaat alles weer terug naar het oude. Alleen samen kun je iets bereiken, en dan vooral als je bereid bent te luisteren naar de ander.

Natuurlijk zijn er best dingen die wij als “mzungu” (blanke) ingevoerd hebben bij Upendo Daima. Zo mag er niet geslagen worden. Voor de Tanzaniaan iets wat moeilijk te begrijpen is. Zoals ze zelf zeggen: ik ben zo ook opgevoed en ik ben er niet slechter van geworden. Moeilijk argument om iets tegen in te brengen. Zeker als je bedenkt dat hoewel het in dit land volgens de wet verboden is, zelfs de president zegt dat er niets mis mee is om discipline af te dwingen door een stevige draai om de oren. En wees nu eerlijk, als je voor een klas staat met rond de 200 kinderen en geen school materialen, hoe hou je de discipline erin? Toch hebben wij een “child protection policy” die alle staf leden moeten tekenen en waarin ze dus ook accepteren dat er niet geslagen mag worden. We hebben een workshop gehouden en aan de staf gevraagd om met alternatieve straffen te komen, sommige zijn echt wel leuk (bv als en kikker de compound rond moeten springen, of met de hand alle afgevallen blaadjes moeten opruimen).

AFRICA

Iets anders wat wij ingevoerd hebben is spelletjes tijd, dus niet voetbal, maar echt spelletjes spelen. Iets wat hier ook niet echt bekend is, thuis ga je naar school, doe je klusjes voor je ouders en als je vrije tijd hebt speel je voetbal of loop je achter een ronde deksel of zo aan. Er zijn maar twee spelen die ze hier echt doen: dammen en een spelletje met stenen. Maar als je ziet hoeveel de kinderen hier leren van simpele spelletjes als mikado, kaart spelletjes, puzzels, etc. Dat is echt heel mooi om te zien. En gelukkig ziet de staf het ook en doen ze steeds vaker mee.

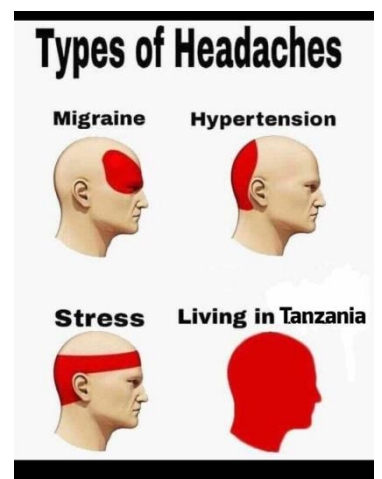
Nog even wat laatste observaties voordat ik weer terug keer naar Nederland over een paar weken.

Fundi's

Dit zijn dus vakmannen (tenminste dat hoop je, je hebt ook de fundi ya mtaa, wat zoveel inhoudt als, ik koop een zaag en ben dus een timmerman, ik koop een waterpomptang en dan ben ik een loodgieter en ik koop zo'n schroevendraaier die spanning meet en dan ben ik een elektricien). Maar geloof me, ze zouden het geduld van een heilige nog kunnen testen.

Ik dacht dat ik er uit was, maar volgend verslag van de laatste keer dat een fundi kwam laat wel zien dat dat niet zo is. Als een fundi zegt: ik kom morgen om 10 uur, dan bedoelt hij in werkelijkheid, ik ga morgen om 10 uur thuis weg, dan ga ik naar de stad om de spullen te kopen die ik nodig heb voor de klus die ik moet doen, wellicht kom ik onderweg nog iemand tegen met wie ik een praatje moet maken, en daarna kom ik wel eens naar jou toe. Dit houdt dus in dat afspraken maken om 8 uur 's-ochtends zinloos is, want dan zijn de winkels niet open. En het houdt dus ook in dat je er op moet rekenen dat ze minimaal 1 tot 1.5 uur te laat zijn. Wordt er nu niet boos over, want het heeft geen zin, als je er iets van zegt dat is de reactie meestal iets in de trant van "ik ben er toch, wat is het probleem". Maar mijn huidige fundi spant de kroon. Hij zou komen om 10 uur 's-ochtends, krijg ik om 11.30 een berichtje dat hij niet komt omdat hij 's middags iets anders te doen heeft. Voor de vervolg afspraak zou hij de volgende dag om 1 uur 's middags komen. Krijg ik een berichtje om 1.45 of hij nog moet komen. Ja natuurlijk want ik zit te wachten. Is de reactie ik kom zodra de regen ophoudt (het was pas om 1.39 gaan regenen dus als hij gewoon op tijd was geweest was er niets aan de hand geweest). Vervolgens is de regen opgehouden rond 2.45-3.00 maar een fundi ho maar. Om 5 uur nog steeds geen fundi in zicht, dus die komt niet meer. Het is dat ik geld betaald heb voor onderdelen anders zou ik hem vertellen om niet meer te komen. Hij is uiteindelijk wel gekomen, twee dagen later. Ze zeggen geduld is een schone zaak, maar dit is toch wel een beetje te.

Volgens mij was dit ook een van de dingen die meespeelden toen deze tekening gemaakt werd, die mij door een vriendin werd toegestuurd.

AFRICA

Culturele verschillen

Het is grappig te zien hoe je door je cultuur bepaald wordt. Ergens weet je het best, maar als je met je neus op de feiten wordt geduwd, is het toch even anders. Zoals het verhaaltje hierboven. Zoals het gezegde luidt: De Europeaan heeft de klok, de Afrikaan heeft de tijd.

Volgens mij heb ik al een keer eerder geschreven over het feit dat je als je hier ergens gaat zitten, je mensen bij je zult krijgen, want ach het is zo zielig als je helemaal alleen zit. Nu moet ik toegeven dat het hier in de stad wat minder is, maar in de dorpen leeft dit zeker.

Ik kan me herinneren dat ik een keer als testje op de universiteit dit soort dingen heb moeten uitproberen, Zo ging ik in een bijna lege coupe van de trein naast iemand zitten, of in de lift recht naast iemand gaan staan i.p.v. op gelijke afstand van alle andere. Het was grappig om te zien hoe ongemakkelijk dit voor de anderen was. Hier zou dit dus een zinloos experiment zijn.

Zo hoor je hier ook te groeten, of je mensen nu kent of niet. Wederom in de stad is dat wat minder, maar in het dorp zou er gezegd worden dat je ouders je niet hebben opgevoed als je niet groet.

Onlangs las ik een verhaaltje van een Witte zuster, wat me ook even deed nadenken. Ze schreef dat ze een keer bij catechisatie les was en de Europese pater sprak over naastenliefde. Hij vroeg toen aan de kinderen wat ze zouden moeten doen als ze iets leenden van iemand en dat ging kapot. De kinderen wisten welk antwoord verwacht werd en zeiden dus dat ze het dan moesten laten maken of een nieuwe kopen. De Afrikaanse zuster die dit hoorde zei: Nee dat doen we niet, dat is geen naastenliefde. Als ik dat zou doen dan zou die persoon nooit meer iets van me durven lenen uit angst dat als het kapot gaat hij een nieuwe moet kopen en daar heeft hij het geld niet voor. De relatie is belangrijker. Ergens begrijp ik wat ze zegt, maar andere de andere kant, ik zou toch wel graag mijn spullen heel terug krijgen, ik ben schijnbaar toch echt een Nederlandse.

Dingen die ik ga missen

Oh, dat zijn er zoveel. De jongens, die altijd blij zijn als je komt en aandacht aan ze besteed. Je hoeft nog niets eens echt iets te "doen", er gewoon te zijn voor ze is al genoeg. De staf waarmee ik gewerkt heb en van wie ik veel geleerd heb.

De afwisseling in het werk. De vrienden die ik hier gemaakt heb. Het zwembad en het lekkere Indische eten. De mooie natuur en het voortdurende gevoel van ontdekking.

AFRICA

Het jezelf niet altijd hoeven te bewijzen.

Het “er kan er altijd eentje bij” (leuk in het geval van op bezoek gaan en eten krijgen, ruimte voor je maken, minder geslaagd in een volle daladala als je al geplet wordt door de traditioneel gebouwde dame die naast (nou ja, op) je zit). De tijd die men voor elkaar maakt.

Dingen die ik niet ga missen

Dat zijn er denk ik net zoveel. Het eeuwige wachten op alles (een voorbeeldje, tijdens de vakantie bestelden we de lunch een omelet. Na 90 minuten nog steeds geen omelet in zicht. In die tijd hadden ze naar de markt kunnen gaan, een kip kunnen kopen, die kip eieren laten leggen en de omelet kunnen bakken!). Het regelmatig uitvallen van de stroom. De overvolle daladala (hoewel, hij is ook wel erg makkelijk want je komt overal en meestal hoef je niet langer dan 5 minuten te wachten, probeer dat maar eens in Nederland). Het Mzungu geroep (ik weet het, dit is mijn probleem, ze bedoelen het niet zoals ik het opvat). De gekko's die op je hoofd vallen als je de deur open doet, of in je T-shirt als je een boek uit de kast pakt (aan de andere kant, ze zijn handig want ze eten muggen).

Nou ja, ik kan voor beide categorieën nog wel een tijdje doorgaan, maar dat zal ik niet doen. Aan al het goede komt een eind zegt men, dus aan dit ook. Maar nu is het een kwestie van weer een nieuw goed iets starten in Nederland, en dat zal wel best wel lukken. Het is een mooie ervaring geweest, ik heb veel dingen geleerd en hopelijk heb ik ook wat dingen kunnen leren aan de mensen met wie ik hier samen heb gewerkt. Ik wens iedereen hier in Tanzania het allerbeste en iedereen in Nederland alvast een Zalig kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar.

De laatste groepsfoto van de SMA Tanzania

Groetjes uit Mwanza

Mara